

VILNIAUS MIESTO NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO VERTINIMO TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2010 m. liepos 2 d. Nr. 74
Vilnius

Posėdis įvyko 2010 m. liepos 2 d. 9.30 val.
Posėdžio pirmininkas – *Robertas Zilinskas*
Posėdžio sekretorė – *Jolita Noreikienė*
Posėdžio sekretorius – *Sigitas Kasteckas*

Dalyvauja Vilniaus miesto nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos nariai:
A. Gučas, A. Katilius, G. Kirdeikienė, I. Kliobavičiūtė, G. Miknevičienė, A. Racevičienė, A. Samukienė, R. Zilinskas, K. Labanauskas.

Kiti dalyvavusieji:

M. Nemanienė, I. Subačinė, G. Šernius, I. Ragaišytė, J. Morkūnaitė, Ž. Ratavičiūtė, V. Karčiauskas.

Darbotvarkė:

1. Dėl Misionierių vienuolyno statinių ansamblio ir Kūdikėlio Jėzaus vaikų prieglaudos Subačiaus g. 26 teritorijos padalinimo. Klausimą pristato *G. Miknevičienė*.
2. Pastato Didžioji g. 35/ Arklių g. 2 nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akto projekto svarstymas. Klausimą pristato *G. Miknevičienė*.
3. Mobilaus ryšio antenų sutvarkymo Didžioji g. 33/ Rūdninkų g. 2 (pastato stogo) supaprastinto projekto svarstymas. Klausimą pristato *G. Šernius*.
4. Detaliojo plano Sėlių g. 36 projektinių pasiūlymų svarstymas. Klausimą pristato *G. Šernius*.
5. Pastato Rasų g. 18/ Balstogės g. 2 butų perplanavimo, pastogės pritaikymo gyvenamosioms patalpoms projektinių pasiūlymų svarstymas. Klausimą pristato *D. Skrebienė, M. Mikulionytė*.
6. Palėpių ir stoglangių įrengimo Vilniaus senamiestyje taisyklių projekto svarstymas. Klausimą pristato *G. Miknevičienė*.

1. SVARSTYTA. Misionierių vienuolyno statinių ansamblio ir Kūdikėlio Jėzaus vaikų prieglaudos Subačiaus g. 26 teritorijos padalinimas.

Klausimą pristato *G. Miknevičienė*.

G. Miknevičienė supažindino su vienuolyno statinių ansamblio ir Kūdikėlio Jėzaus vaikų prieglaudos Subačiaus g. 26 teritorijos papildytais projektiniais pasiūlymais bei siūlomomis teritorijos padalinimo ribomis.

V. Karčiauskas atkreipė dėmesį, kad specialusis planas bus rengiamas tik tuomet, kai bus Vilniaus miesto nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos rekomendacijos naujoms teritorijos padalinimo riboms.

R. Zilinskas atkreipė dėmesį, kad medžiaga detaliam išnagrinėta ankstesnių Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos posėdžių metu. Pritaria rekomenduojamoms teritorijos padalinimo riboms.

A. Racevičienė parekomendavo teritoriją atidalinti pagal parengtas siūlomas ribas.

NUTARTA. Rekomenduoti Misionierių vienuolyno statinių ansamblio ir Kūdikėlio Jėzaus vaikų prieglaudos Subačiaus g. 26 teritoriją atidalinti pagal parengtas siūlomas ribas.

2. SVARSTYTA. Pastato Didžioji g. 35/ Arklių g. 2 nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akto projektas.

Klausimą pristato *G. Miknevičienė*.

G. Miknevičienė supažindino su NKP vertinimo tarybos akto projektu, kuriuo numatoma pastatą Didžioji g./Arklių g. 35/2 įrašyti į Kultūros vertybių registrą. Pastatas statytas XV-XVI a., rekonstruotas XVII-XVIII a. ir 1901 m. pagal architekto A. Kleino projektą istorizmo stiliumi. Pastato vertingųjų savybių pobūdis – architektūrinis, lemiantis reikšmingumą, retas.

Pasisakė visi posėdyje dalyvavę NKP vertinimo tarybos nariai. Išsakyta nuomonė patvirtinti pastato Didžioji g. 35/ Arklių g. 2 NKP vertinimo tarybos aktą. Pastato vertingųjų savybių pobūdis – architektūrinis, lemiantis reikšmingumą, retas. Pastato Didžioji g. 35/ Arklių g. 2 reikšmingumo lygmuo – vietinis.

NUTARTA. Patvirtinti pastato Didžioji g. 35/ Arklių g. 2 NKP vertinimo tarybos aktą. Pastatą Didžioji g. 35/ Arklių g. 2 su apibrėžta teritorija įrašyti į Kultūros vertybių registrą. Pastato vertingųjų savybių pobūdis – architektūrinis, lemiantis reikšmingumą, retas. Reikšmingumo lygmuo – vietinis.

3. SVARSTYTA. Mobilaus ryšio antenų sutvarkymo Didžioji g. 33/ Rūdninkų g. 2 (ant pastato stogo) supaprastintas projektas.

Klausimą pristato *G. Šernius*.

G. Šernius supažindino su pastato Didžioji g. 33/ Rūdninkų g. 2 mobilaus ryšio antenų ant stogo sutvarkymo projektiniais pasiūlymais. Projekte siūloma „išsibarsčiusias“ antenas (trijų operatorių) apjungti, patalpinti ant trijų strypų ir užmaskuoti, apvelkant apvaliu plastikiniu, pilkos spalvos 50 – 60 cm. diametro vamzdžiu-šarvu. Techniškai visų antenų ant vieno strypo patalpinti nėra galimybės, nes tai trys skirtingi naudojantys antenas operatoriai. Strypai su antenas maskuojančiais vamzdžiais stovėtų išsidėstę šalia vienas kito trikampiui, nedideliais atstumais, ant kiemo pusės stogo šlaito.

A. Racevičienė pasiūlė panagrinėti tokį variantą, kaip vietoj strypų su antenomis apvilkimu plastikiniu vamzdžiu pabandyti juos apmūryti, imituojant kaminus.

A. Katilius mano, kad antenų vis tik nereiktų vilkti plastikiniu apvalkalu.

V. Karčiauskas pateikė du pasiūlymus:

1. pritarė nuomonei nagrinėti sprendimo variantą - vietoje plastikinių vamzdžių imituoti stačiakampio formos kaminus, kiek įmanoma mažinant jų aukštį bei didinant atstumus tarp jų – antenų vietas rinkis per visą pastato ilgį;

2. jei būtų pasirinktas strypų su antenas maskuojančiais vamzdžiais variantas, tai šie strypai turėtų būti įrengiami kuo toliau nuo pastato fasado plokštumos.

NUTARTA:

1. Nepritarti antenų apvilkimui plastikiniu vamzdžiu-šarvu.

2. Rekomenduoti antenas maskuojanti kaminų imitacijomis, mažinant kiek galima daugiau jų aukštį ir didinant atstumus tarp antenų ir jas montuojant kuo giliau virš pastato – kuo toliau nuo Didžiosios ir Rūdninkų gatvių.

4. SVARSTYTA. Detaliojo plano Sėlių g. 36 projektiniai pasiūlymai.

Klausimą pristato *G. Šernius*.

G. Šernius supažindino su detaliojo plano Sėlių g. 36 projektiniais pasiūlymais. Projektuojamo 3 aukštų pastato plokščiu stogu pagrindinis tūris šiek tiek pakitęs nuo pirmojo projekto varianto – siūlomas pastato antstatas šlaitiniu stogu, o bendras pastato aukštis viršija 12 m aukštį. Pagal projektuojamą pastatą būtų pakoreguojamas patvirtintas detalusis planas, kuriame Sėlių g. 36 numatyta mažaaukščių pastatų statyba, leidžianti 12 m pastatų aukštingumą. Pageidaujama pastatų aukštingumą padidinti iki 15 m.

A. Gučas atkreipė dėmesį, kad pagal bendrąjį planą leidžiama mažaaukštė statyba, o projektuojamas pastato antstatas – 4-tas aukštas.

V. Karčiauskas atkreipė dėmesį, kad projektuojamas pastatas atsižvelgiant į gretimybes per aukštas, jis nedera prie susiformavusios urbanistinės aplinkos.

A. Racevičienė pastebėjo, kad projektuojamas pastatas neišilieja į esamą teritorijos urbanistinį kontekstą.

NUTARTA. Nepritarti pateiktiems projektiniams pasiūlymams – užstatymo aukščio didinimui daugiau 12 m.

5. SVARSTYTA. Pastato Rasų g. 18/ Balstogės g. 2 butų perplanavimo, pastogės pritaikymo gyvenamosioms patalpoms projektiniai pasiūlymai.

Klausimą pristato *D. Skrebienė, M. Mikulionytė, J. Morkūnaitė*.

J. Morkūnaitė supažindino su pastato Rasų g. 18/ Balstogės g. 2 butų perplanavimo, pastogės pritaikymo gyvenamosioms patalpoms projektiniais pasiūlymais. Pastatas patenka į Vilniaus miesto istorinės dalies, vad. Rasų kolonija, teritoriją (unikalus objekto kodas 16077). Projektuojamame pastate tarpaukštiniam susisiekimui įrengiami laiptai, pastogės patalpų apšvietimui įrengiami tūriniai stoglangiai, keičiamas šlaitinio stogo kampas, t. y. aukštinama pastogė, Rasų g. pusėje vietoj šlaitinio stogo įrengiamas frontonas, planuojamas dalinis pertvarų demontavimas, bei naujų įrengimas, naujos vidaus apdailos įrengimas.

Pasisakė visi posėdyje dalyvavę nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos nariai.

NUTARTA:

1. Nepritarti pateiktiems projektiniams pasiūlymams.
2. Siūlyti pastatą Rasų g. 18/ Balstogės g. 2 įtraukti Kultūros vertybių registrą, nustatant vertingąsias pastato savybes.
3. Iš esmės neprieštarauti palėpės įrengimui, nedidinant pastato aukščio.

6. SVARSTYTA. Palėpių ir stoglangių įrengimo Vilniaus senamiestyje taisyklių projektas.

Klausimą pristato *G. Miknevičienė*.

G. Miknevičienė supažindino su palėpių ir stoglangių įrengimo Vilniaus senamiestyje taisyklių projektu bei analizės medžiaga, surinkta iš architektūros vadovėlių ir enciklopedijų apie architektūros stilių raidą ir stoglangius Europoje. Pademonstravo gotikos, renesanso, baroko, klasicizmo ir romantizmo stilistikos stoglangių pavyzdžius. Taip pat pristatė Vilniaus miesto stoglangių raidą.

V. Karčiauskas išsakė nuomonę, kad rengiamos Palėpių ir stoglangių įrengimo Vilniaus senamiestyje taisyklės turėtų būti taikomos visiems pastatams, tiek su įrengtomis, tiek su neįrengtomis pastogėmis, siekiant sureguliuoti sugadintų stogų (savavališkos statybos padariniai) tvarkymą, numatyti jų taisymo tvarką. Atkreipė dėmesį, kad taisyklės reikėtų papildyti informacija apie maskuojamų stoglangių įrengimą, plokštuminių stoglangių skaidymą, atsižvelgiant į užsienyje aptinkamus analogus, bei stoglangių medžiagiškumą. Stoglangio tipo pasirinkimas turėtų priklausyti nuo stogo šlaito. Taip pat pabrėžė, kad stoglangius būtina spręsti viso pastato stogo kontekste. Galbūt, turėtų būti katalogas su schemomis ir pastabomis (panašus į anglišką variantą) apie stoglangių įrengimą. Parekomendavo išskirti keletą stoglangių tipų: tūriniai, plokštieji, įtrauktieji, užmaskuoti (plokštieji), bei apibrėžti kur ir kokie stoglangių tipai būtų naudojami. Nepritarė, kad reiktų uždrausti įrengti neeksploatuojamas pastoges ir keisti jų paskirtį, taisyklėse turėtų būti aiškiai apibrėžta neeksploatuojamų pastogių pritaikymas.

J. Morkūnaitė pasiūlė paanalizuoti, kokie galėtų būti plokštieji stoglangiai, koks galėtų būti stiklų tonavimas, medžiagiškumas, dalinimas. Pastebėjo, kad plokštuminiai stoglangiai gali būti įmontuojami į stogo plokštumą dvejopai: 1) stoglangis yra išsikišęs virš stogo dangos; 2) stoglangis kiek įmanoma sutapdintas su stogo danga. Atkreipė dėmesį, kad stoglangių stiklus galima tonuoti įvairiomis maskuojančiomis spalvomis.

A. Racevičienė mano, kad jei pastatas saugomas, gal reiktų jį pilnai apsaugoti nuo stoglangių įrengimo.

A. Gučas atkreipė dėmesį, kad, nustatant projektuojamų ar įrengiamų stoglangių apžvelgiamumą, reiktų naudoti gatvės ar aikštės pločio ir pastato aukščio santykio skaitinę išraišką. Atkreipė dėmesį, kad būtina nustatyti tvarką, ką reiktų daryti su jau įgyvendintais netinkamais stoglangių sprendimais. Iškėlė klausimą, kaip išsaugoti Vilniaus miesto architektūros charakterį, priimti tinkamus stoglangių įrengimo sprendimus. Stoglangiai turi atitikti pastato architektūros stilių, charakterį, stogo tipą. *A. Gučas* mano, kad stoglangių įrengimas galimas, tik atlikus

architektūrinius tyrimus, juk labai svarbi yra pastato paveldosauginė kokybė, o ne kas bus įrengta palėpėje. Jis atkreipė dėmesį, kad taisyklėse vartojama neteisinga sąvoka „plati gatvė“ ir „siaura gatvė“. Pastebėjo, kad pateiktoje informacijoje neužsiminta apie stoglangius – balkonus.

I. Kliobavičiūtė paklausė, ar įmanomas stiklinis stogas. Atkreipė dėmesį dėl terminų reikšmės: stoglangis – varstomas, švieslangis – nevarstomas. Pasigedo informacijos apie pastatus, kuriuose neturėtų būti įrengiami stoglangiai, ar galimas tūrinių stoglangių įrengimas pastato stogo kampuose, koks turėtų būti stoglangių sprendimas plokščiuose stoguose, atikuose. Pasiūlė plačiau analizuoti šedų įrengimą – laiptinių apšvietimui.

R. Zilinskas atkreipė dėmesį, kad taisyklėse turėtų būti naudojami terminai tokie pat, kaip ir statybos techniniuose reglamentuose. Pasiūlė vietoj reikšmės „verslas“ naudoti „ekonominis atsiperkamumas“. Atkreipė dėmesį, kad dar yra toks stoglangio tipas, kurio apatinė dalis įtraukta, o viršutinė iškišta. Egzistuoja tokia stiklų rūšis, kaip poliarizuoti stiklai, galima pabandyti ją panaudoti stoglangiuose jeigu yra atvejai, kai nepageidautinas šviesos sklidimas per juos į išorę. Reiktų analizuoti ir šviesos tunelių įrengimo galimybes. Kiekvienu konkrečiu atveju vizualinius ryšius reiktų nagrinėti individualiai.

Pasiūlė nenaudoti menotyros, kaip privalomų tyrimų, sąvokos, nes pagal galiojančią akademinės veiklos nomenklatūrą kiekvienas architektas ir daug į juos panašiaus profilio specialistų yra priskiriami prie menotyrininkų – tada ir menotyrinius tyrimus galėtų daryti daugelis, kas blogai atsiliieptų jų kokybei. Ir priešingai – jeigu kiekvienam stoglangių atvejui būtų privalomi menotyriniai tyrimai, dažnai tai būtų pernelyg griežta, komplikuoata ir nelankstu. Todėl pasiūlė naudoti sąvokas pagal 2005 kultūros ministro patvirtintą tyrimų aprašą, ten jie sugrupuoti pagal pobūdį, istorinės – meninės raidos tyrimų grupei priklauso istorijos, ikonografijos, menotyros, architektūros, polichromijos, archeologijos ir kitos tyrimų rūšys, jas galima būtų parinkti pagal konkretų atvejį.

A. Katilius išsakė nuomonę, kad reiktų grįžti prie individualaus kiekvieno pastato vertinimo.

K. Labanauskas pastebėjo, kad mūsų šalis lietinga, todėl mūsų kraštui labai svarbi stoglangių įrengimo kokybė. Juos įrengiant būtinas kompetetingų stogų specialistų dalyvavimas.

A. Samukienė mano, kad pastato stilistika yra pagrindas pasirenkant stoglangių tipą.

NUTARTA:

1. Nepritarti pateiktam Palėpių ir stoglangių įrengimo Vilniaus senamiestyje taisyklių projektui.

2. Rekomenduoti tikslinti Palėpių ir stoglangių įrengimo Vilniaus senamiestyje taisyklės, atsižvelgiant į Vilniaus miesto nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos narių išsakytas pastabas.

Nutartims pritarė dauguma posėdyje dalyvavusių tarybos narių.

Posėdžio pirmininkas

Robertas Zilinskas

Posėdį protokolavo

Jolita Noreikienė

Sigitas Kasteckas